

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžo/312/2015
Identifikačné číslo spisu: 5015200037
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5015200037.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci žalobkyne: C. W., narodená dňa XX.XX.XXXX, D., právne zastúpenej JUDr. Mgr. Štefanom Buchom, advokátom, Námestie M. R. Štefánika 1, Žilina, proti žalovanému: Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov, Andreja Kmeťa 17, Žilina, za účasti: Fleetreal, a.s. (právny nástupca Credit Clearing Center, a.s.), IČO: 45 470 189, Vlčie Hrdlo 64, Bratislava, právne zastúpený JUDr. Ing. Ľubomírom Navračičom, PhD., advokátom, Miletičova 21, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. Xo-6/2014-Ha-2 zo dňa 25.11.2014 v spojení s opravou č. Xo-6/2014-Ha-2 zo dňa 22.01.2015, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/6/2015-131 zo dňa 28. júla 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/6/2015-131 zo dňa 28. júla 2015 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 250j ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zamietol návrh, ktorým sa žalobkyňa domáhala preskúmania rozhodnutia žalovaného č. Xo-6/2014-Ha-2 zo dňa 25.11.2014 v spojení s opravou č. Xo-6/2014-Ha-2 zo dňa 22.01.2015, ktorým rozhodol o zmene rozhodnutia katastrálneho odboru Okresného úradu Kysucké Nové Mesto č. X 88/2013 zo dňa 12.06.2014.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že postup správnych orgánov považoval za súladný so zákonom, keď po zrušení záznamového konania Z 1558/2010 obnovili predošlý stav a akceptovali aj skutočnosti, ktoré boli zrejme správe katastra ešte pred záznamom Z 1558/2010 (oznámenie Slovenskej sporiteľne, a. s., o zmene osoby záložného veriteľa doručené Správe katastra Kysucké Nové Mesto dňa 29.03.2003 a oznámenie Credit Clearing Center, a. s., doručené Správe katastra Kysucké Nové Mesto dňa 20.10.2010 o začatí výkonu záložného práva). Postup správnych

orgánov, ktoré postupovali z úradnej povinnosti, bol súladný so zákonom a bolo povinnosťou týchto správnych orgánov tak, ako rozhodol vo výrokovej časti žalovaný, zosúladiť údaje katastra (zápisy v KN) s obsahom listín v súlade s ustanovením § 8 ods. 1 písm. b) zákona č. 162/1995 Z. z. O katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov (ďalej len „katastrálny zákon“), preto nemohol mať oporu v zákone zápis na LV č. XXX ako aj LV č. XXX, kat. úz. D., ktorý v časti „C“ uvádzal rozhodnutie katastra č. Pd 171/11, označoval zmluvu o postúpení pohľadávok, a nesprávne v časti „C“ bolo zapísané Oznámenie o začatí výkonu záložného práva Credit Clearing Center, a. s.

K žalobným námietkam žalobkyne, v ktorých poukazovala na rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 4C/165/2007-299 zo dňa 24.06.2010, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 24.08.2010, ako aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sžr/64/2011 zo dňa 14.02.2014, ako aj názor vyjadrený v rozsudku Najvyššieho súdu ČR zo dňa 08.02.2007 v konaniach 21Cdo/681/2006 a 21 Cdo/682/2006 krajský súd uviedol, že Občiansky zákonník v ustanovení § 151md taxatívne vymedzuje, kedy záložné právo zaniká. Jednou zo zákonných možností zániku záložného práva je s poukazom na § 151md ods. 1 písm. a) zánik zabezpečenej pohľadávky. Krajský súd konštatoval, že v konaní nebolo zo strany žalobkyne preukázané listinnými dôkazmi (napr. vyhlásenie záložného veriteľa o splnení povinnosti zaplatenia zabezpečenej pohľadávky), že by došlo k zániku zabezpečenej pohľadávky.

V ďalšom zdôraznil, že inštitút premlčania nemožno stotožňovať s inštitútom zániku zabezpečenej pohľadávky. Aj premlčanú pohľadávku je možné vymáhať, len uplynutím premlčacej doby sa táto pohľadávka oslabuje, je vykonateľná (nezaniká, na rozdiel od preklúzie nároku) a závisí od účastníka konania - dlžníka, či uplatní alebo neuplatní námietku premlčania. Preto na posúdenie veci nemajú relevanciu ani argumenty žalobkyne, v ktorých poukazuje na odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Čadca v konaní 4C/165/2007.

Súd prvého stupňa poukázal na ustanovenie § 28 vyhlášky č. 461/2009 Z. z., ktorou sa vykonáva katastrálny zákon, v ktorom je demonštratívne uvedené, ktoré listiny sú spôsobilé na vykonanie záznamu podľa § 34 ods. 1 zákona. Na základe ustálenej judikatúry vyhodnotil, že právoplatné rozsudky súdov SR sú verejnými listinami a orgány verejnej správy sú spôsobilé na základe nich vykonať zápisy do katastra nehnuteľností (na základe ich výrokových častí). Z predloženého rozsudku však nebolo preukázané, že by posudzované záložné právo zaniklo. Po oboznámení sa s obsahom predloženého rozsudku súd zistil, že tento rozsudok sa týka konania o neúčinnosť darovacej zmluvy, nejedná sa o konanie o určení neplatnosti záložnej zmluvy alebo určenia, že by záložné právo z predmetných záložných zmlúv zaniklo, resp. ani sa nejedná o konanie, v ktorom by sa záložný veriteľ voči žalobkyni domáhal splnenia zabezpečenej pohľadávky a táto žaloba by bola právoplatným rozhodnutím súdu zamietnutá z dôvodu, že nie je možné túto zabezpečenú pohľadávku, vzhľadom na vznesenú námietku premlčania, priznať právoplatným rozhodnutím súdu.

Pohľadávka veriteľa (pôvodne Slovenskej sporiteľne) voči žalobkyni vznikla titulom nesplatených úverov, ktoré jej boli poskytnuté veriteľom a boli zabezpečené záložným právom veriteľa na základe Štátnym notárstvom Čadca registrovaných záložných zmlúv zapísaných do katastra nehnuteľností (predtým EN). Pokiaľ dlžník nespĺní dlh dobrovoľne, môže sa veriteľ domáhať práv (na zaplatenie nesplateného úveru s príslušenstvom) žalobou na plnenie, pokiaľ nedisponuje iným exekučným titulom (napr. notárskou zápisnicou). Súdne rozhodnutie (rozsudok vo veci samej) na zaplatenie nesplateného úveru s príslušenstvom môže len deklarovať existenciu pohľadávky veriteľa vzniknutej napr. aj titulom poskytnutých úverov na základe platných a účinných úverových zmlúv alebo aj iných zmlúv a súdne rozhodnutie typu súdneho zmiernu tiež len deklaruje a za určitých okolností môže aj modifikovať (napr. vo vzťahu k výške uplatnenej pohľadávky žalobou na súde a výšky pohľadávky, ktorá je predmetom schváleného súdneho zmiernu) pohľadávku veriteľa voči dlžníkovi.

Súd ďalej dodal, že súdne rozhodnutia typu súdneho zmiernu, na ktoré poukazovala žalobkyňa v konaní, mohli len deklarovať existenciu pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi (žalobkyni), vo výške, ktorá je uvedená vo výrokovej časti súdneho zmiernu. Takéto súdne rozhodnutie je exekučným titulom, avšak s

jeho vydaním nemožno spájať vznik, teda existenciu pohľadávky, ktorá v danom prípade vznikla žalobkyňou uzavretím platných a účinných úverových zmlúv so Slovenskou sporiteľňou (pôvodným veriteľom) a poskytnutím úverov na základe týchto uzavretých zmlúv. Súdny zmiernie nemôže mať vplyv na existenciu záložného práva veriteľa, ktoré vznikli na základe platných záložných zmlúv a ktoré (záložné práva) boli, v súlade so zákonom, zapísané v katastri nehnuteľností (EN). Žalobkyňou predložené súdne zmiery nedeclarujú zánik zabezpečenej pohľadávky a teda nemôžu byť spôsobilými verejnými listinami, na základe ktorých orgán katastra nehnuteľností je povinný vykonať výmaz záložných práv veriteľa, ktoré platne vznikli a platne boli a sú v katastri nehnuteľností zapísané. Z tohto dôvodu nepovažoval súd predloženú listinu v konaní podľa § 59 ods. 1 písm. a) katastrálneho zákona za listinu v súlade s § 28 vyhlášky č. 461/2009 Z. z., na základe ktorej by príslušný orgán na úseku katastra vykonal záznam a vymazal záložné práva z LV navrhovateľky č. XXX, kat. úz. D..

V súvislosti so žalobkyňou požadovaným spojením konaní krajský súd poznamenal, že síce na konanie podľa § 59 ods. 1 písm. a) s poukazom na ustanovenie § 59 ods. 5 katastrálneho zákona sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, vrátane všeobecných ustanovení upravujúcich zásady správneho konania, medzi ktorými je zakotvená aj zásada hospodárnosti, napriek tejto zásade nie je však povinnosťou správnych orgánov spájať jednotlivé konania. Konanie X 89/2013 je samostatným konaním, v ktorom je povinný správny orgán o návrhu žalobkyne konať a rozhodnúť a vysporiadať sa s námietkami žalobkyne, ktoré uviedla aj v podanej žalobe, keď namietala nesprávnosť zápisu konania X 89/13 v rozpore so spracovacím poriadkom pre katastrálne úrady a správy katastra, teda nesprávne označenie spisovej značky a porušenie ustanovení § 12, 16, 17 ods. 1 vyhlášky č. 22/2010 Z. z. Týmito námietkami je kompetentný správny orgán sa zaoberať iba v konaní X 89/2013. Krajský súd dal do pozornosti žalobkyne, že pokiaľ tvrdí, že správny orgán v konaní X 89/2013 nekoná aj napriek tomu, že vydal rozhodnutie o prerušení konania, žalobkyňa má právne prostriedky (§ 250t a nasl. O.s.p.), ktorými sa môže svojich práv domáhať.

Na základe uvedeného dospel krajský súd k záveru, že žalovaný rozhodol v súlade so zákonom, bolo jeho povinnosťou ex offio zosúladiť nesprávne zápisy na liste vlastníctva č. XXX a č. XXX, kat. úz. D., ako vykonal napadnutým rozhodnutím žalovaný v spojení s rozhodnutím o oprave. V konaní nebolo preukázané, že boli splnené podmienky na výmaz záložného práva. Vzhľadom na uvedené krajský súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Rozsudok krajského súdu napadla žalobkyňa včas podaným odvolaním z dôvodu, že

- 1/ v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. tým, že súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenia právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav veci;
- 2/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) ;
- 3/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§205 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) ;
- 4/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§205 ods. 2 písm. d/ O. s. p.) ;
- 5/ doterajší zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doposiaľ neboli uplatnené (§205 ods. 2 písm. e/ O. s. p.) ;
- 6/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.)

Žalobkyňa sa nestotožnila s odôvodnením napadnutého rozsudku. V prvom rade poukázala na to, že nestotožňovala inštitút premlčania pohľadávok s inštitútom zániku zabezpečovaných pohľadávok, ako to urobil krajský súd, ale tvrdila, že ak pohľadávky zanikli premlčaním a na základe uplatnených námietok premlčania sa záložné právo premlčí až márnym uplynutím premlčacej doby zabezpečenej pohľadávky a tým zanikajú aj záložné zmluvy, čo vyplýva aj z rozsudku Najvyššieho súdu ČR z 08.02.2007, sp. zn. 21Cdo/681/2006 a 21Cdo/682//2006, ktorými sa ale krajský súd vôbec nezaoberal a nevysporiadal, preto považuje napadnutý rozsudok za nepreskúmateľný odvolacím súdom. Dodala, že v konaní na

Okresnom súde Čadca bola námietka premlčania na predmetné pohľadávky riadne a včas uplatnená, preto ju súd v rozsudku zo dňa 24.06.2010, sp. zn. 4C/165/2007-299 (viď spis) akceptoval. Poukázala na to, že rozsudok Okresného súdu Čadca je verejnou listinou, a preto ju mal aj krajský súd akceptovať v súlade s §134 O. s. p. Teda ak Okresný súd Čadca v rozsudku zo dňa 24.06.2010, č. k. 4C/165/2007-299 akceptoval námietku premlčania (ničím ju nespochybnil) na predmetné pohľadávky a právny predchodca vedľajšieho účastníka sa voči uvedenému rozsudku neodvolal, možno povedať, že s tým súhlasil. Právoplatnosťou sa uvedený rozsudok stal verejnou listinou, ktorá je záväzná a je aj listinným dôkazom.

V druhom rade poukázala na to, že uznesenie o schválení súdneho zmierny zo dňa 17.06.1997, sp. zn. 7Cb/170/97 na istinu 535.504,10,-Sk so 17 % úrokom z omeškania za obdobie od 19.11.1996 do zaplattenia a uznesenie zo dňa 17.06.1997, sp. zn. 7Cb/171/97 na istinu 232.423,60,-Sk s 13% úrokom z omeškania zo sumy 215.528,40,-Sk za obdobie od 19.11.1996 do zaplattenia, ktoré vydal Okresný súd Čadca, sú dvojstranné právne úkony schválené súdom. Zdôraznila, že prvá pohľadávka podľa Úverovej zmluvy číslo 960172 7 zo dňa 14.07.1992 bola na 300.000 Sk a úrok z omeškania bol vo výške 28 %, ale súdnym zmiernom - uznesením zo dňa 17.06.1997, sp. zn. 7Cb/170/97 bola zmenená istina na 535.504,10 Sk so 17 % úrokom z omeškania, druhá pohľadávka podľa Úverovej zmluvy číslo 960173 0 zo dňa 14.07.1992 bola na istinu vo výške 150.000 Sk s 28 % úrokom z omeškania, ale súdnym zmiernom - uznesením zo dňa 17.06.1997, sp. zn. 7Cb/171/97 bola istina zmenená na sumu 232.423,60 Sk s 13 % úrokom z omeškania. Uvedené znamená, že na základe súdnych zmiernov sa zmenila istina predmetných pohľadávok, ale aj úroková sadzba. Preto nemožno hovoriť o tých istých pohľadávkach, ako boli uvedené v uvedených úverových zmluvách a nesúhlasila s tvrdením krajského súdu, že sa jednalo o tie isté pohľadávky a súdne zmierny iba deklarovali pohľadávky z uvedených Záložných zmlúv ako aj preto, že časť pohľadávok žalobkyňa splatila a do istín sa dostali úroky z omeškania. To znamená, že predmetné úverové zmluvy boli nahradené uvedenými súdnymi zmierni, teda došlo k zániku záložných zmlúv. Uvedené bolo obsiahnuté aj v podaní: „Právne stanovisko žalobcu na Výjadrenie účastníka konania zo dňa 10.06.2015“ (viď spis), ale krajský súd sa s uvedeným nevysporiadal, preto považovala napadnutý rozsudok za nepreskúmateľný odvolacím súdom.

V ďalšom uviedla, že pokiaľ veriteľ - vedľajší účastník konania v 10 ročnej premlčacej dobe nedal súdnemu exekútorovi vymáhať predmetné pohľadávky na základe uznesenia zo dňa 17.06.1997, sp. zn.: 7Cb/170/97 na istinu 535.504,10,-Sk so 17 % úrokom z omeškania a uznesenia zo dňa 17.06.1997, sp. zn. 7Cb/171/1997 na istinu 232.423,60,-Sk s 13 % úrokom z omeškania, potom v súlade s § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka došlo k premlčaniu predmetných pohľadávok. To, že žalobkyňa uplatnila námietku premlčania predmetných pohľadávok a súd jej vyhovel, je nesporné. Následne sa záložné právo premlčalo márnym uplynutím premlčacej doby zabezpečenej pohľadávky (21Cdo/681/2006, 21Cdo/682/2006). To znamená, že ak neexistuje záväzok z úverovej zmluvy, pretože je premlčaný (úverové zmluvy boli nahradené súdnymi zmierni - zanikli), čo potvrdzuje rozsudok OS Čadca zo dňa 24.06.210, sp. zn. 4C/165/2007-299, potom to spôsobuje, že uzavretá záložná zmluva nemôže zabezpečovať záväzok, ktorý neexistuje. Uvedené potvrdzuje judikát - rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 01.10.2008, sp. zn.: 2Obo/74/2008.

Pokiaľ by sa pripustila právna domnienka, že predmetné úverové zmluvy sú platné, potom ich splatnosť podľa žalobkyne bola do 14. júla 1996. To znamená, že 15.07.2000 došlo k ich premlčaniu, t. j. k zániku pohľadávok na základe uplatnenej námietky premlčania.

Okrem toho poukázala na to, že ak by chcel vedľajší účastník konania cestou súdu na základe údajne platných predmetných úverových zmlúv vymáhať predmetné pohľadávky, potom by sa jednalo o res iudicata, t. j. vec právoplatne rozhodnutú a skončenú na základe predmetných uznesení o schválení súdnych zmiernov, ktoré vydal Okresný súd Čadca dňa 17.06.1997, sp. zn. 7Cb/170/97, sp. zn.: 7Cb/171/97, a preto by musel súd konanie zastaviť. Na uvedené žalobkyňa poukázal na pojednávaní, ktoré sa konalo na krajskom súde a ako dôkaz predložila uznesenie Okresného súdu Žilina zo dňa 02.10.2007, s ktorým sa ale krajský súd nevysporiadal.

Tým, že sa okresný súd v napadnutom rozsudku vôbec nezaoberal a nevysporiadal s argumentmi žalobkyne, v súlade s platnou judikatúrou ho považovala za rozhodnutie, ktoré je nepreskúmateľné odvolacím súdom. V ďalšom poukázala na judikatúru EŠLP a Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Dodala, že krajský súd sa náležite nevysporiadal ani s jej tvrdením, že správne orgány mali najskôr rozhodnúť o jej podaní „Návrh na opravu chyby v katastrálnom operáte v súlade s § 59 ods. 1 písm. a/ Katastrálneho zákona“ zo dňa 10.10.2012, ktorý bol Správe katastra v Kysuckom Novom Meste doručený 12.10.2012 a je evidovaný pod sp. zn. X 89/2013 a následne Správa katastra začala konanie z vlastného podnetu „Upovedomenie o začatí konania o oprave chyby v katastrálnom operáte“ zo dňa 12.12.2013 a kataster ho vedie pod číslo konania X 88/2013 i napriek tomu, že začalo neskôr, ako konanie X 89/2013, čo súd označil iba za priet'ahy v konaní, čo považovala za nesprávne, pretože podľa zákona o registratúre sa zapisujú do registra X podania v poradí, v akom prišli a tak sa aj vybavujú. Mala za to, že krajský súd sa ani s týmito jej argumentmi náležite nevysporiadal, čo mala za pochybenie, a preto považovala napadnutý rozsudok za nepreskúmateľný odvolacím súdom. Pritom poukázala aj na to, že napadnutým rozsudkom boli porušené jej ústavné a základné ľudské práva (právo na spravodlivý proces a iné).

Navrhla odvolaciemu súdu, aby rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného Xo-6/2014-Ha-2 zo dňa 25.11.2014 v spojení s opravou č. Xo-6/2014-Ha-2 zo dňa 22.01.2015 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a prizná jej trovy konania. Zároveň si uplatnila trovy konania, za prvostupňové konanie spolu 741,10 EUR, za odvolacie konanie 296,44 € a iné trovy konania spolu 132 EUR.

Žalovaný ani príbratý účastník sa k odvolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny; preto ho po preskúmaní opodstatnenosti odvolacích dôvodov postupom podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 25.01.2017 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli a internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk) najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p., v správnom súdnictve súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov preskúmajú zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia súd skúma, či žalobou napadnuté rozhodnutie je v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky, t. j. najmä s hmotnoprávnymi a procesnými administratívnymi predpismi.

V intenciách ustanovenia § 244 ods. 1 O.s.p. súd preskúmava aj zákonnosť postupu správneho orgánu, ktorým sa vo všeobecnosti rozumie aktívna činnosť správneho orgánu podľa procesných a hmotnoprávných noriem, ktorou realizuje právomoc stanovenú zákonmi. V zákonom predpísanom postupe je správny orgán oprávnený a súčasne aj povinný vykonať úkony v priebehu konania a ukončiť ho vydaním rozhodnutia, ktoré má zákonom predpísané náležitosti, ak sa na takéto konanie vzťahuje zákon o správnom konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací primárne v medziach odvolania preskúmal rozsudok, ktorým krajský súd zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného správneho orgánu, ktorým žalovaný zmenil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu o vykonaní opravy chyby v katastrálnom operáte, a preto odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu, ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a konanie im prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a

správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Je nutné zdôrazniť, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 6Sžo 84/2007, sp. zn. 6Sžo 98/2008, sp. zn. 1Sžo 33/2008, sp. zn. 2Sžo 5/2009 či sp. zn. 8Sžo 547/2009) nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy.

V takto vymedzenom rámci prieskumu a po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že podstatou súdneho odvolania proti rozsudku krajského súdu ako aj žaloby, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania rozhodnutia žalovaného, je otázka správneho zistenia rozhodujúcich skutočností a dostatočného rámca podkladov pre naplnenie zásady materiálnej pravdy v ďalšom procese aplikácie hmotného práva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnu citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky sa vo svojom odôvodnení následne obmedzí iba na doplnenie dôvodov a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody).

Predmetom súdneho konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. Xo-6/2014-Ha-2 zo dňa 25.11.2014 v znení opravy č. Xo-6/2014-Ha-2 zo dňa 22.01.2015, ktorý po preskúmaní rozhodnutia Okresného úradu Kysucké Nové Mesto, katastrálny odbor č. X 88/2013 zo dňa 12.06.2014 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“ alebo „rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa“) zmenil údaje v katastrálnom operáte pre katastrálne územie D. tak, že z časti C listu vlastníctva č. XXX vymazal text: „SPRÁVA KATASTRA KNM - ROZHODNUTIE Pd 171/11; ZMLUVA O POSTÚPENÍ POHĽADÁVOK MEDZI SLOVENSKOU SPORITEĽŇOU, A. S. BRATISLAVA A POSTUPCOM CREDIT CLEARING CENTRE, A. S. - 136/03“, ako aj text: „CREDIT CLEARING CENTRE, A. S. - OZNÁMENIE O ZAČATÍ VÝKONU ZÁLOŽNÉHO PRÁVA - 532/10, Z 1290/12 - 347/12,“; z časti C listu vlastníctva č. XXX vymazal text: „SPRÁVA KATASTRA KNM - ROZHODNUTIE č. Pd 171/11; ZMLUVA O POSTÚPENÍ POHĽADÁVOK MEDZI SLOVENSKOU SPORITEĽŇOU, A. S. BRATISLAVA A POSTUPCOM CREDIT CLEARING CENTER, A. S.- 136/03,“; z časti C listu vlastníctva č. XXX prepísal text: „CREDIT CLEARING CENTER, A. S. - OZNÁMENIE O ZAČATÍ VÝKONU ZÁLOŽNÉHO PRÁVA - 532/10, Z 1290/12 - 347/12“ do časti B rovnakého listu vlastníctva; do časti C listu vlastníctva č. XXX zapísal text: „Záložné právo na dom s. č. XXX v prospech Credit Clearing Center, a. s., v zmysle zmluvy č. RIII 944/92-10/93, 136/03, 347/12“ ako aj text: „Záložné právo na dom s. č. XXX v prospech Credit Clearing Center, a. s., v zmysle zmluvy č. RI11945/92-11/93, 136/03, 347/12.“

Odvolací súd z predloženého spisu súdu prvého stupňa, súčasťou ktorého je aj administratívny spis, v danej veci zistil, že Okresný úrad Kysucké Nové Mesto, katastrálny odbor, ako správny orgán prvého stupňa, rozhodnutím č. X 88/2013 zo dňa 12.06.2004 podľa § 59 ods. 1 písm. a) katastrálneho zákona opravil chybu v katastrálnom operáte na liste vlastníctva č. XXX a č. XXX pre katastrálne územie D.. Správny orgán prvého stupňa nariadil do listu vlastníctva č. XXX v časti C - tarchy pôvodný údaj „SPRÁVA KATASTRA KNM - ROZHODNUTIE Pd 171/11;ZMLUVA O POSTÚPENÍ POHĽADÁVOK

MEDZI SLOVENSKOU SPORITELŇOU, A. S. BRATISLAVA A POSTUPCOM CREDIT CLEARING CENTRE, A. S. - 136/03; CREDIT CLEARING CENTER, A. S. - OZNÁMENIE O ZAČATÍ VÝKONU ZÁLOŽNÉHO PRÁVA - 532/10, Z 1290/12 - 347/12“ nahradit' novým údajom „ZÁLOŽNÉ PRÁVO NA POZEMOK, PARCELU C-KN 105/2 V PROSPECH - SLOV. ŠT. SPORITELŇA V ČADCI NA ZÁKLADE RIII 945/92-11/93 (SPRÁVA KATASTRA KNM - ROZHODNUTIE č. Pd 171/11 zo dňa 03.01.2012)“. Údaj „CREDIT CLEARING CENTER, A. S. - OZNÁMENIE O ZAČATÍ VÝKONU ZÁLOŽNÉHO PRÁVA - 532/10, Z 1290/12 - 347/12“ nariadil prepísať do časti C - ťarchy do poznámky na tomto LV. Do listu vlastníctva č. XXX v časti C - ťarchy nariadil pôvodný údaj „SPRÁVA KATASTRA KNM -ROZHODNUTIE Pd 171/11;ZMLUVA O POSTÚPENÍ POHĽADÁVOK MEDZI SLOVENSKOU SPORITELŇOU, A. S. BRATISLAVA A POSTUPCOM CREDIT CLEARING CENTER, A. S. - 136/03; CREDIT CLEARING CENTER, A. S. - OZNÁMENIE O ZAČATÍ VÝKONU ZÁLOŽNÉHO PRÁVA - 532/10, Z 1290/12 - 347/12“ nahradit' novým údajom „ZÁLOŽNÉ PRÁVO NA ROD. DOM Č.S. XXX V PROSPECH - SOV. ŠT. SPORITELŇA V ČADCI NA ZÁKLADE RIII 944/92-10/93; ZÁLOŽNÉ PRÁVO NA ROD. DOM Č.S. XXX V PROSPECH - SOV. ŠT. SPORITELŇA V ČADCI NA ZÁKLADE RIII 945/92-11/93 (SPRÁVA KATASTRA KNM - ROZHODNUTIE č. Pd 171/11 zo dňa 03.01.2012); ZMLUVA O POSTÚPENÍ POHĽADÁVOK MEDZI SLOVENSKOU SPORITELŇOU, A. S. BRATISLAVA A POSTUPCOM CREDIT CLEARING CENTER, A.S. - 136/03.“ Údaj „CREDIT CLEARING CENTER, A. S. - OZNÁMENIE O ZAČATÍ VÝKONU ZÁLOŽNÉHO PRÁVA - 532/10, Z 1290/12 - 347/12“ nariadil prepísať do časti C - ťarchy do poznámky na tomto LV.

Na podklade opravného prostriedku žalobkyne žalovaný správny orgán zmenil prvostupňové správne rozhodnutie tak, ako je uvedené vyššie.

Krajský súd po preskúmaní žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného dospel k záveru, že toto rozhodnutie a konanie správneho orgánu, ktoré predchádzalo jeho vydaniu sú v súlade so zákonom, preto odvolaním napadnutým rozsudkom žalobu žalobkyne zamietol.

Odvolací súd má za nesporný skutkový stav tak, ako ho v podrobnostiach opísal súd prvého stupňa v preskúmanom rozhodnutí. Odvolací súd po oboznámení sa s pripojeným súdnym a administratívnym spisom musí konštatovať, že v predmetnej veci nebolo možné postupovať inak, ako súhlasiť so závermi prijatými krajským súdom v napadnutom rozhodnutí, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je v súlade so zákonom, nakoľko krajský súd sa posudzovanou vecou dôsledne zaoberal a vyvodil správne skutkové aj právne závery, ktoré náležite aj odôvodnil, a s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje.

Z obsahu napadnutého rozhodnutia žalovaného odvolaciemu súdu vyplýva, že dôvodom jeho vydania bola skutočnosť, že správny orgán prvého stupňa nevykonal opravu údajov v katastrálnom operáte pre katastrálne územie D. na LV č. XXX a LV č. XXX v zmysle katastrálneho zákona, preto na základe opravného prostriedku žalobkyne žalovaný pochybenie prvostupňového správneho orgánu odstránil zmenou prvostupňového rozhodnutia tak, aby zapísané údaje boli v súlade s predloženými listinami a zároveň, aby boli v súlade s ustanoveniami katastrálneho zákona.

Odvolací súd dáva do pozornosti, že žalovaný ako príslušný správny orgán, za účelom rozhodnutia o odvolaní žalobkyne proti vykonaniu opravy chyby prvostupňovým rozhodnutím, skúmal písomnosti tvoriace administratívny spis v tom smere, či na ich podklade došlo k zápisu údajov v katastri nehnuteľností v súlade s týmito písomnosťami. V rámci konania o oprave chyby, v ktorom sa rozhoduje o súlade údajov katastra so zapísanými listinami v zmysle ustanovenia § 59 katastrálneho zákona, Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že žalovaný nebol oprávnený rozhodovať o právach k nehnuteľnostiam.

Správny bol postup žalovaného, ktorý zmenil prvostupňové správne rozhodnutie, keď zistil, že v konaní o oprave chyby v katastrálnom operáte prvostupňový správny orgán vykonal chybne opravu údajov na LV č. XXX a LV č. XXX katastrálne územie D..

V ďalšom mal za to, že žalobkyňa nepredložila doklady preukazujúce dôvodnosť na vykonanie záznamu - výmaz záložného práva. Povinnosťou správneho orgánu už v konaní vykonania tohto záznamu bolo skúmať, či sú splnené zákonné podmienky pre jeho vykonanie. Vzhľadom k tomu, že predmetom konania bolo vykonanie záznamu o zániku záložného práva, bolo povinnosťou prvostupňového správneho orgánu skúmať splnenie zákonných podmienok ustanovených v Občianskom zákonníku upravujúcich zánik záložného práva.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu žalovaný postupoval v súlade so zákonom, keď opravil v zmysle ustanovenia § 59 katastrálneho zákona údaje o záložnom práva záložného veriteľa na LV č. XXX a LV č. XXX tak, aby zosúladiť údaje katastra s obsahom listín v súlade s ustanovením § 8 ods. 1 písm. b) katastrálneho zákona. Odvolací súd sa stotožnil s názorom krajského súdu, že žalovaný postupoval správne, keď z listu vlastníctva č. XXX nevyrazil záložné právo iba na základe návrhu žalobkyne bez doloženia akejkoľvek listiny preukazujúcej zánik záložného práva.

Predpokladom postupu správy katastra podľa § 59 katastrálneho zákona je, aby okresný úrad vykonal aj bez návrhu opravu údajov v katastri, pokiaľ by údaje katastra boli v rozpore s verejnou listinou alebo s inou listinou, alebo s výsledkami prešetrovania zmien údajov katastra, alebo s výsledkami revízie údajov katastra. Rovnaký je postup okresného úradu v konaní o oprave chyby na základe žiadosti dotknutej osoby.

Podľa § 151a zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva (ďalej len „záloh“), ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená.

Podľa § 151md ods. 1 OZ záložné právo zaniká

- a) zánikom zabezpečenej pohľadávky,
- b) zánikom všetkých vecí, práv alebo iných majetkových hodnôt, na ktoré sa záložné právo vzťahuje,
- c) ak sa záložný veriteľ vzdá záložného práva,
- d) uplynutím času, na ktorý bolo záložné právo zriadené,
- e) vrátením veci záložcovi, ak záložné právo vzniklo odovzdaním veci,
- f) ak záložca previedol záloh v bežnom obchodnom styku v rámci výkonu predmetu podnikania alebo ak bol v čase prevodu alebo prechodu zálohu nadobúdateľ zálohu pri vynaložení náležitej starostlivosti dobromyseľný, že nadobúda záloh nezaťažený záložným právom,
- g) ak záložca previedol záloh a zmluva o zriadení záložného práva určuje, že záložca môže záloh alebo časť zálohu previesť bez zaťaženia záložným právom,
- h) iným spôsobom dohodnutým v zmluve o zriadení záložného práva alebo vyplývajúcim z osobitného predpisu,
- i) ak sa vykonalo bez ohľadu na rozsah uspokojenia veriteľa.

Podľa § 151md ods. 2 OZ, po zániku záložného práva sa vykoná výmaz záložného práva z registra záložných práv alebo z osobitného registra, ak sa na vznik záložného práva vyžaduje podľa zákona registrácia v osobitnom registri; výmaz sa vykoná ku dňu uvedenému v žiadosti na výmaz záložného práva, najskôr však ku dňu zániku záložného práva.

Podľa § 151md ods. 3 OZ, záložný veriteľ je povinný podať žiadosť o výmaz záložného práva bez zbytočného odkladu po zániku záložného práva; ustanovenia § 151g ods. 2 až 4 sa použijú primerane. Ak bolo zrušené záložné právo zriadené rozhodnutím súdu alebo správneho orgánu, vykoná sa výmaz na základe rozhodnutia príslušného súdu alebo správneho orgánu, ktorý vydal rozhodnutie o zrušení záložného práva. Žiadosť o výmaz záložného práva je oprávnený podať aj záložca; záložca je povinný žiadosť doložiť písomným potvrdením o splnení záväzku alebo inou listinou preukazujúcou zánik záložného práva vystavenou záložným veriteľom.

S poukazom na znenie citovanej právnej normy § 151a OZ dáva odvolací súd do pozornosti, že zákonodarca v nej ustanovil účel záložného práva tak, že záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva, ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená a v súlade s účelom záložného práva v citovanej norme § 151md ods. 1 OZ ustanovil zákonné podmienky pre jeho zánik. Z ustanovenia § 151md ods. 3 OZ vyplýva povinnosť záložného veriteľa podať žiadosť na výmaz záložného práva po jeho zániku, čo však neznamená, že takúto žiadosť nemôže podať aj záložca, pričom v každom prípade musia byť splnené podmienky ustanovené pre zánik záložného práva. Zo skutkových okolností v danej veci vyplýva, že žalovaná ako záložca mala povinnosť spolu so žiadosťou o výmaz záložného práva predložiť dôkazy preukazujúce, že došlo k zániku záložného práva.

Odvolací súd považuje za dôležité upriamiť pozornosť na skutočnosť, že v zmysle rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. rozhodnutie sp. zn. 10Sžo/122/2015 zo dňa 25.05.2016) platí, že konanie o oprave chýb v katastrálnom operáte má jednoznačne nesporný charakter s tým, že oprava chýb v katastrálnom operáte predstavuje špecifický právny inštitút, cieľom a účelom ktorého je zabezpečiť súlad medzi skutkovým a právnym stavom, a tým zabezpečiť aj právnu istotu a zákonnosť. Predmetom konania o oprave chyby preto nemôže byť skúmanie práv (vrátane záložných práv) k nehnuteľnosti. Spor o týchto otázkach je len v právomoci súdu v riadnom sporovom konaní. Správne orgánu na úseku katastra totiž nie je zákonom zverená právomoc rozhodovať o súkromnoprávných vzťahoch.

Je teda zrejmé, že opravou údajov katastra podľa ustanovenia § 59 katastrálneho zákona nemožno riešiť spory o práva k nehnuteľnostiam. Rozhodnutie vydané podľa tohto ustanovenia nemá hmotnoprávne, ale len evidenčné účinky, samo o sebe nerieši konečným spôsobom otázku, kto má aké práva k nehnuteľnosti. Všetky údaje o právnych vzťahoch k nehnuteľnosti zapísané v katastri, nemožno odstrániť postupom podľa § 59 katastrálneho zákona. Právnym prostriedkom k dosiahnutiu zmeny zápisov v katastri nehnuteľnosti tak, aby zápisy zodpovedali právnemu stavu, je predloženie dokladov, z ktorých jednoznačne vyplýva, že došlo k zániku záložných práv.

Konštatovanie, že premlčaním zabezpečenej pohľadávky došlo k zániku záložného práva v predmetnom prípade neobstojí. V zmysle ustanovenia § 151md ods. 3 OZ platí, že žiadosť o výmaz záložného práva je oprávnený podať aj záložca (v prejednávacom prípade žalobkyňa), ktorý je však povinný žiadosť doložiť písomným potvrdením o splnení záväzku alebo inou listinou vystavenou záložným veriteľom preukazujúcou zánik záložného práva. Odvolací súd má za preukázané, že žalobkyňa žiadnu listinu v uvedenom smere nepredložila, rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 4C/165/2007-299 zo dňa 24.06.2010 o neplatnosť darovacej zmluvy sa na prejednávaný prípad nevzťahuje a z vyjadrenia príbratého účastníka (záložného veriteľa) zo dňa 19.09.2014 vyplýva, že pohľadávky zabezpečené záložným právom zapísaným na LV č. XXX neboli doposiaľ uhradené, nezanikli splnením a ani iným spôsobom.

Z uvedeného vyplýva, že zmenu zápisu v katastri nehnuteľnosti na žiadosť záložcu je možné dosiahnuť len predložením relevantnej listiny preukazujúcej zánik záložných práv. Pokiaľ má žalobkyňa naďalej za to, že právny stav zapísaný v katastri nehnuteľností je nesprávny, môže sa v zmysle vyššie uvedeného domáhať prípadnej nápravy len pomocou určovacej žaloby podľa ustanovenia § 80 písm. c) OZ z dôvodu, že rozhodovanie o otázkach týkajúcich sa vlastníctva, vlastníckych sporov a sporov o právach k nehnuteľnostiam, ako aj určovanie, či právo alebo právny vzťah je alebo nie je, resp. vyslovenie platnosti verejných a iných listín nepatrí správne orgánu, ale patrí do právomoci súdu. Žalovaný by prekročil svoju právomoc, ak by rozhodol o spore, ktorý patrí do právomoci súdu podľa § 7 ods. 1 O.s.p.

Na základe uvedeného vyhodnotil odvolací súd námietky žalovanej za nedôvodné a predovšetkým nespôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia. Skutočnosť, že sa krajský súd nevysporiadal so všetkými jej námietkami, na základe čoho považovala jeho rozsudok za nepreskúmateľný, sama o sebe nepostačuje na formulovanie záveru o nezákonnosti napadnutého rozhodnutia najmä vzhľadom na

skutočnosť, že odvolanie žalobkyne neobsahuje žiadne nové právne relevantné tvrdenia a dôkazy, ktoré by mohli ovplyvniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu. Z odôvodnenia rozhodnutia žalovaného ako aj z odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa vyplýva, že žalovaný, ako aj súd prvého stupňa sa náležitým spôsobom zaoberali dôvodmi uvedenými v opravných prostriedkoch žalobkyne a v odôvodnení svojich rozhodnutí svoje skutkové zistenia a právne závery riadnym spôsobom oboznámili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu ustálil, že kľúčovou otázkou sporu a zároveň podstatnou námietkou žalobkyne v danej veci, ktorú namietala už v rámci správneho konania rovnako ako v žalobe proti rozhodnutiu žalovaného, bolo premlčanie záložného práva a s tým súvisiaci zánik záložných zmlúv. V súvislosti s tým odkazuje odvolací súd žalovanú na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia správneho orgánu ako aj súdu prvého stupňa, ktoré náležitým spôsobom reagovali na predmetnú námietku a rovnako tak poukazuje na právny názor odvolacieho súdu uvedený vyššie.

Odvolací súd nemohol považovať za dôvodnú námietku, že krajský súd sa nestotožnil ani s jedným žalobným dôvodom, pretože objasnil podrobnou a vecne správnou argumentáciou, prečo nepovažoval námietky žalobkyne za dôvodné. Podrobná argumentácia krajského súdu k jednotlivým námietkam žalobkyne, ktorou krajský súd objasnil, z akého dôvodu nepovažoval žalobkyňou uplatnené námietky za spôsobilé spochybniť zákonnosť rozhodnutia žalovaného sa premietli do jeho právneho záveru o zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného, na základe čoho zamietol žalobu.

Krajský súd sa podrobne zaoberal všetkými námietkami žalobkyne a dospel k správneému záveru, že rozhodnutie žalovaného bolo vydané v súlade so zákonom, je riadne odôvodnené a žalovaný v ňom dostatočným spôsobom vyjadril svoje úvahy relevantné pre zmenu údajov v katastri nehnuteľnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na závery uvedené vyššie napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. a § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c O.s.p. a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že žalobkyni vzhľadom na jej neúspech v konaní náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Žalovanému zákon priznanie trov konania neumožňuje.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.